

Sygn. akt. IV Ka 1377/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział IV Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Aleksander Ostrowski

Sędziowie SSO Krzysztof Głowacki

SSO Jerzy Menzel (spr.)

Protokolant Justyna Gdula

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Tomasza Fedyka

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2015 r.

sprawy **M. O.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 300 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia

z dnia 15 października 2014 r. sygn. akt V K 1455/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za postępowanie odwoławcze, w tym wymierza mu opłatę w kwocie 280 złotych za II instancję.

IV Ka 1377/14

UZSADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15.10.2014 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieście uznał M. O. za winnego tego, że w dniu 12 maja 2010 roku we W., działając w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 15.02.1999 r., sygn. akt IV Ng 15/99 nakazującego zapłatę kwoty (...) złotych na rzecz wierzyciela (...) S.A. we W., zawarł ze swoim synem W. O. umowę darowizny, na mocy której darował 1/2 prawa własności lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), w efekcie czego udaremniał zaspokojenie swojego wierzyciela, tj. czynu z art. 300 § 2 kk i za to wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, oraz wymierzył mu karę grzywny 50 stawek dziennych, każda po 10 złotych.

Sąd Rejonowy obciążył oskarżonego kosztami sądowymi w wysokości 860,65 zł, w tym opłatą w kwocie 280 złotych.

Od wyroku apelację złożył obrońca oskarżonego, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił :

1. obrazę prawa materialnego tj. art. 300 § 2 kk poprzez jego błędne zastosowanie polegające na subsumcji dyspozycji art. 300 § 2 kk pod zdarzenie historyczne, a następnie błędną ocenę strony podmiotowej czynu, podczas gdy przestępstwo stypizowane można popełnić umyślnie i tylko w zamiarze bezpośrednim kierunkowym, a zamiar taki

po stronie oskarżonego nie występował oraz błędną ocenę strony podmiotowej polegającą na przyjęciu, że sprawca zarówno udaremnił zaspokojenie wierzyciela, jak również uszczuplił zaspokojenie swojego wierzyciela, podczas gdy nie jest możliwe, aby skutki te wystąpiły jednocześnie;

2. niezastosowanie art. 17 §1 pkt. 2 kpk poprzez nie wydanie wyroku uniewinniającego ze względu na to, że czyn popełniony przez oskarżonego nie zawiera znamion czynu zabronionego;

3. rażąco niewspółmierność kary, orzeczonej w wysokości 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat oraz orzeczoną kumulatywnie grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych, każda po 10 złotych, która przekracza granice właściwej represyjności i pozostaje w sprzeczności z dyrektywami wymiaru kary, w szczególności w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości i winy oraz stoi w sprzeczności z zakresem kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Wskazując na zgłoszone zarzuty apelujący złożył wniosek o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu oraz zasądzenie na rzecz oskarżonego zwrotu kosztów procesu za postępowanie odwoławcze;

2. ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie kary łagodniejszej.

Sąd zważył:

Apelacja w stopniu oczywistym jest bezzasadna.

Zarzut naruszenia prawa materialnego nie zasługuje na uwzględnienie. Określone w art. 300 § 2 przestępstwo udaremnienia egzekucji polega na podejmowaniu przez dłużnika opisanych w nim działań w stosunku do składników jego majątku, które objęte zostały postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwowego. Przestępstwo określone w art. 300 § 2 ma charakter materialny. Jego dokonanie bowiem wymaga udaremnienia (lub uszczuplenia) zaspokojenia swego wierzyciela (tak wyrok SN z dnia 18 października 1999 r., II KKN 230/99, Orz. Prok. i Pr. 2000, nr 2, poz. 8). Należy w związku z tym podkreślić, że podstawowym kryterium ograniczającym tę odpowiedzialność jest zawarte w art. 300 § 2 wymaganie, aby dłużnik działał w celu udaremnienia wykonania przewidywanego orzeczenia sądu lub innego organu państwowego w przedmiocie egzekucji składników jego majątku (zamiar bezpośredni kierunkowy). Nie sposób zgodzić się z obrońcą oskarżonego, że zgromadzone w sprawie dowody nie dostarczyły uzasadnienia do przyjęcia po stronie oskarżonego zamiaru udaremnienia egzekucji. Oskarżony doskonale był zorientowany, że w sprawie rozpoznanej przez Sąd zapadło w dniu 15.02.1999 roku orzeczenie, na mocy którego został prawomocnie zobowiązany do zapłaty na rzecz wierzyciela PPHU (...) S.A we W. kwoty (...)37 złotych. Oskarżony aktem notarialnym z dnia 12.05.2010 roku darował na rzecz swojego syna W. O. udział (1/2) w lokalu mieszkalnym, oznaczonym (...), położonym we W. przy ulicy (...) stanowiącym odrębną nieruchomość. Prawidłowo ustalił również Sąd Rejonowy, że od 1999 roku do 2010 roku oskarżony wykonywał różne prace zarobkowe i z tego tytułu uzyskiwał dochody. Posiadał w tym czasie kilka rachunków bankowych, na które wpływały kwoty w różnej wysokości, które oskarżony transferował niezwłocznie po ich zaksięgowaniu na inne rachunki bankowe, unikając w ten sposób zajęcia komorniczego . W tak długim okresie i pomimo tego, że M. O. wiedział, że toczą się postępowania egzekucyjne, jako dłużnik nie dokonał dobrowolnej spłaty długu w jakiegokolwiek wysokości. Składnikiem majątkowym, który bez nadmiernych trudności mógł zostać przez komornika ustalony i następnie zajęty, był udział w mieszkaniu. Zbycie w drodze darowizny udziału w nieruchomości pozbawiło wierzyciela możliwości zaspokojenia się z tego składnika majątkowego. Oskarżony nie przedstawił żadnych innych składników swojego majątku. Słusznie zatem uznał Sąd Rejonowy, że zachowanie oskarżonego było świadomym i celowym działaniem, zmierzającym bezpośrednio do udaremnienia zaspokojenia wierzyciela. Trafnie również wskazuje Sąd Rejonowy, że nawet przy przyjęciu, że wykonana darowizna miała na celu rekompensatę niezapłaconych alimentów, to równowartość udziału w nieruchomości określona na kwotę 80000 złotych znacznie przekraczała kwotę zaległych alimentów.

Sąd Odwoławczy nie podziela także stanowiska co do błędnej oceny strony podmiotowej polegającej na równoczesnym przyjęciu znamienia uszczuplenia i udaremnienia zaspokojenia wierzyciela. Z opisu czynu przypisanego M. O. w sposób niezbity wynika, że Sąd Rejonowy ustalił, a następnie przyjął, że zachowanie oskarżonego polegające na zawarciu umowy darowizny i wyzbyciu się jedynego składnika majątkowego zmierzało do udaremnienia zaspokojenia wierzyciela. Z tego powodu uznać, należy, że zachowanie oskarżonego w zarzuconym okresie miało na celu udaremnienie egzekucji. Użyte w uzasadnieniu (k. 368) sformułowanie uszczuplenie dotyczy domniemania, jakie Sąd Rejonowy wiąże z ewentualnym zachowaniem wierzyciela w przyszłości i wykracza poza ramy czasowe przypisanego oskarżonemu czynu. Tak z treści zaskarżonego wyroku, jak również jego uzasadnienia (k. 367) wynika, że darowanie synowi przez oskarżonego udziału w nieruchomości doprowadziło do całkowitego wyzbycia się posiadanych aktywów majątkowych, co jest równoznaczne z udaremnieniem zaspokojenia wierzyciela.

Ponieważ Sąd Odwoławczy nie podzielił zarzutu naruszenia prawa materialnego, również bezpośrednio z nim związany zarzut naruszenia art. 17 § 1 pkt. 2 kpk nie mógł zostać uwzględniony.

Na uwzględnienie nie zasługuje także zarzut wymierzenia oskarżonemu rażąco niewspółmiernie surowej kary. Obrońca uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że wymierzenie oskarżonemu kumulatywnie kary pozbawienia wolności i kary grzywny nastąpiło z naruszeniem art. 53 kk, gdyż stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego i stopień winy są niskie, o czym decyduje niewielki rozmiar szkody. Nie sposób zgodzić się z apelującym w tym przedmiocie. Sąd Rejonowy dokonując oceny stopnia społecznej szkodliwości poza wysokością szkody zgodnie z art. 115 § 2 kk wziął również pod uwagę rodzaj i charakter dóbr narażonych i zagrożonych przestępstwem, a także rodzaj i postać zamiaru oraz wagę i rangę ciężących na oskarżonym, jako podmiocie obrotu gospodarczego obowiązków. Dokonując pełnej analizy wskazanych okoliczności zgodzić należy się z sądem a quo, że stopień społecznej szkodliwości czynu popełnionego przez oskarżonego jest znaczny. Trafnie wywodzi również sąd I instancji, że uprzednia karalność oskarżonego sprzeciwia się wymierzeniu mu minimalnej kary pozbawienia wolności. Kara 8 miesięcy pozbawienia wolności uwzględnia wszystkie wskazania zawarte w art. 53 kk i jest sankcją sprawiedliwą oraz odpowiednią do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu. Również w sytuacji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wymierzenie kary grzywny jest w pełni uzasadnione wyżej wskazanymi okolicznościami. Wysokość kary majątkowej nie nosi cech rażącej surowości i jest odpowiednia do możliwości zarobkowych i majątkowych oskarżonego.

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 636 § 1 kpk i art. 2 ust. 1 pkt. 3 i art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23.06.1773 roku o opłatach w sprawach karnych Dz. U z 1983 r., nr 49, poz. 223 z późn. zmianami.